

JTF-suunnitelma ja sen toteutus Pirkanmaalla

Rahoitusinfo 10.2.2023

Marko Mäkinen, Pirkanmaan liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

JTF-rahoitus ja sen tarkoitus

- EU:n ilmastoneutraalia siirtymää tukee oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund, JTF)
- Sillä vastataan siirtymän sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin aluetalouden ja työllisyyden vahvistamiseksi
- Suomessa perustana on hallitusohjelman linjaus turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä
- Keskeistä on turvetuotannosta riippuvaisten alueiden elinkeinojen monipuolistaminen ja turvetoimialan työpaikkojen sopeuttaminen, alueen älykkään erikoistumisen strategiaa toteuttaen
- Pirkanmaan JTF-alue käsittää 4 kuntaa: **Kihniö, Parkano, Punkalaidun, Virrat**, joissa turvealan työllistävyys on suurin

JTF-rahoituskokonaisuus

JTF-kokonaisuus muodostuu seuraavista "pilareista":

- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ("ensimmäinen pilari")
- InvestEU -ohjelman lainatakaukset ("toinen pilari")
- Euroopan investointipankin EIP julkisen sektorin lainajärjestely ("kolmas pilari")

Tuettavan toiminnan tyypit (yleiset)

1. Pk-yritysten kasvu, kansainvälistyminen ja innovointivalmiudet, toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit, tuote-, palvelu- ja tuotantomenetelmäkehitys
 2. Elinkeinoelämälähtöinen innovaatiotoiminta ja TKI-yhteistyö; yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet
 3. Uusi tai uudistuva liiketoiminta sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin
 4. Turvesektorin yrittäjien ja muiden toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen mm. puunkorjuun ja turvesoiden ennallistamisen aloilla *
 5. Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen; turvesektorilta työttömiksi jääneet tai työttömyysuhanalaiset, erityiskohderyhmänä nuoret *
 6. Uudet innovaatiot turpeen korvaamiseksi ja turpeen uudet innovatiiviset käyttömuodot
 7. Uusiutuvan, vähähiilisen teknologian, bio- ja kiertotalouden ja energiatehokkuuden uudet ratkaisut ja TKI
 8. Pk-yritysten bio- ja kiertotalouskonseptit
 9. Selvitykset ja pilotoinnit turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseksi ja jälkikäyttöön; myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, jos tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen *
 10. Tekninen tuki
- * *Pirkanmaalla vain rajallisesti tai ei lainkaan; rahoitus ESR-tuella*

Pirkanmaan JTF-painotukset

1. Yrittäjyyden, uusien yritysten ja työllisyysmahdollisuuksien edistäminen

Tarkoituksena on turvata alueen elinkeino- ja työllisyyskehitys toimialoja uudistamalla ja osaamista kehittämällä. Keskeisiä aloja ovat mm. ekologinen jälleenrakennus ja kiertotalous, metalli- ja konepajateollisuus, kuljetus- ja konetyöt, biohiili/biokaasutuotanto sekä muu uusiutuva, ei-polttoon perustuva energia.

2. Tutkimus- ja innovaatiotoiminta alan ja alueen uusien tuotteiden ja palvelujen synnyttämiseksi

Tavoite on TKI-työtä suuntaamalla synnyttää alueella uusia, turvepoistumaa korvaavia tuotteita ja palveluja, hyödyntäen alueellista osaamista, maakunnan tutkimuslaitoksia sekä olemassa olevia toimialoja ja uusiutuvaa energiaa.

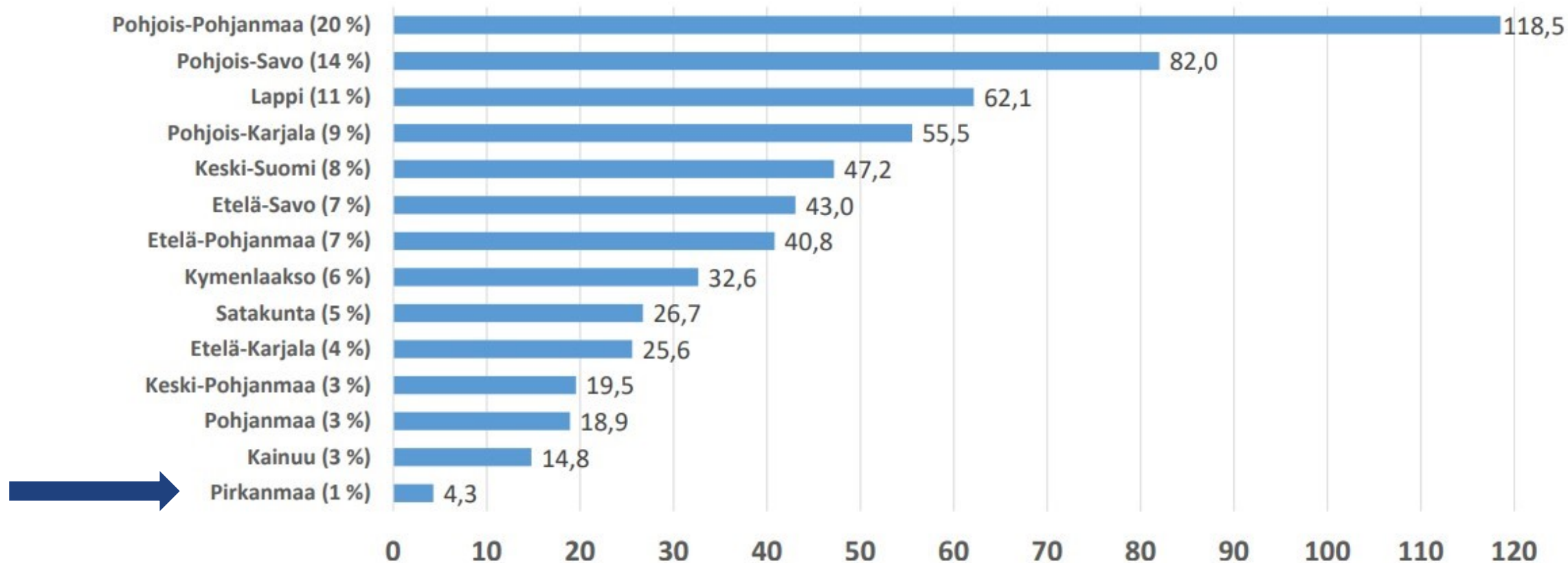
3. Turvetuotantoalueiden paikallinen kehittäminen ja ennallistaminen, vesiensuojelu ja -hoito

Tavoite on ennallistaa tuotannosta poistuvia turvetuotantoalueita sekä pilotoida niille kestäviä jälkikäyttömuotoja. Entisillä turvealueilla tuotettavia raaka-aineita jatkojalostetaan korkeampaan jalostusarvoon.

JTF-rahoitus maakunnissa 2022 – 2027

(indikatiivinen, EU + valtio, m€)

Rahoituksen reunaehdot

- Koska Pirkanmaan rahoitus on kaikista JTF- tuen kohteena olevista maakunnista pienin, ei kaikkia sinänsä mahdollisia toimintatyyppisiä ole Pirkanmaalla käytettävissä
- Kaikissa rahoitettavissa toimenpiteissä periaatteena on *“do no significant harm”*, eli ei saa aiheuttaa haittaa luonnolle, ilmastolle, vesistöille, ympäristölle
- JTF-alueen elinkeinollisen uudistumisen kärkenä Pirkanmaalla on metalli- ja koneteollisuuden sekä saha- ja muun mekaanisen puunjalostusteollisuuden sivutuotevirtojen hyödyntäminen sekä uusiutuva energia
- Huomio erityisesti tuotantosuunnan vaihtajiin sekä nuoriin
- Koulutustoimenpiteitä ei rahoiteta JTF-varoin, lähinnä mahdollisia toimia ovat koulutustarvekartoitukset ja uudet työelämälähtöiset osaamisen kehittämismallit (ESR-rahoitukseen kannustetaan JTF-alueella)
- Turpeen uusien, korkeamman jalostusasteen käyttömuotojen kehittäminen on mahdollista, edellyttäen että päästötavoite ei vaarannu
- Kaikkien hanketoteuttajien ei tarvitse toimia JTF-alueella, kunhan hyödyt kohdistuvat sinne
- Hankkeet saavat olla myös ylimaakunnallisia, jos ne ovat kaikkien kohteena olevien alueiden JTF-suunnitelmien mukaisia

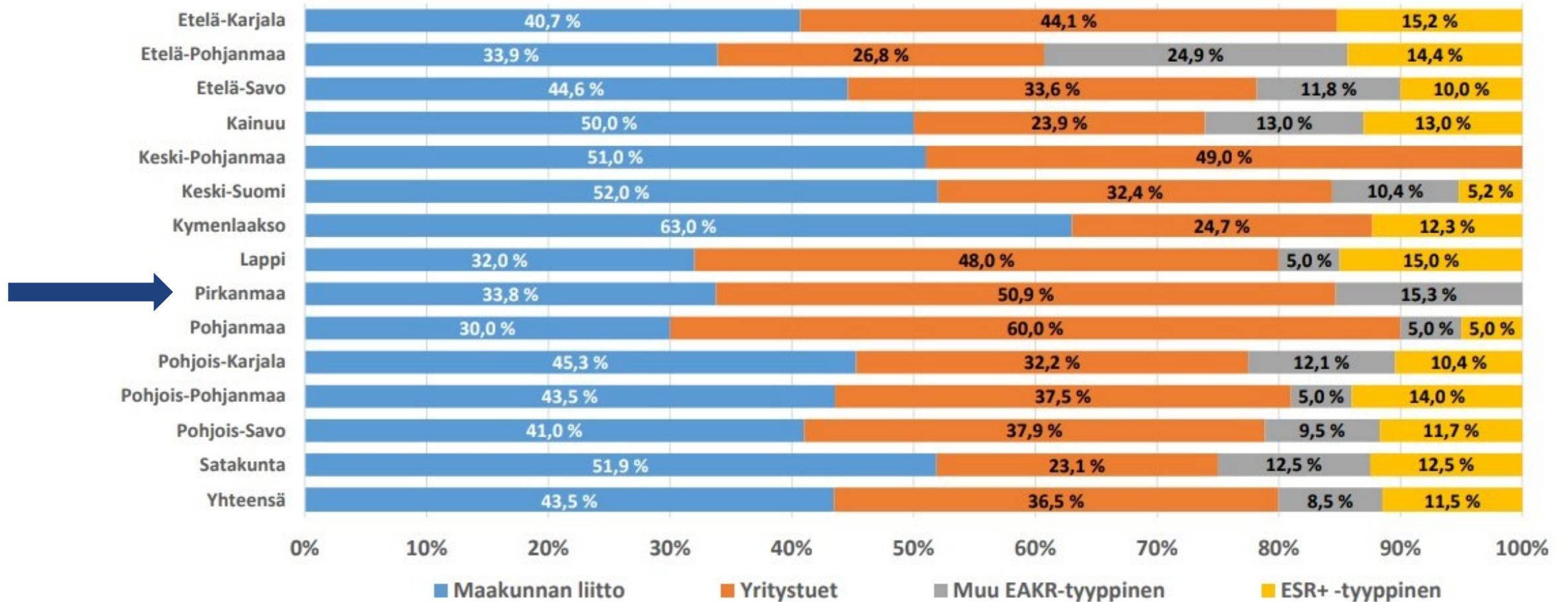

JTF-rahoituksen avaaminen Pirkanmaalla

- JTF-rahoituksen on suunniteltu jakautuvan Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Pirkanmaan liiton myönnettäväksi siten, että kokonaisuudesta 70 % olisi ELY-keskuksen myöntövaltuutta ja 30 % Pirkanmaan liiton myöntövaltuutta
- Vuoden 2023 myöntövaltuudet on tarkoitus jakaa helmikuussa. Rahoitustoiminta avataan yritystuilla vuoden 2023 alkupuolella (vko 7?), hankemuotoinen tuki mahdollisimman pian tämän jälkeen (vko 13?)
- Pirkanmaalla rahoituksesta 55 % on tarkoitus käyttää kohdealueen yritystukiin ja 30 % monenkeskisiin kehittämishankkeisiin. Loput käytettäisiin turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseen
- Ennallistamistoimiin sisältyy vielä ratkaisemattomia kysymyksiä, ja niiden rahoitus saattaa viivästyä. Pirkanmaalla ennallistamisessa kyse olisi lähinnä selvityksistä ja pilotoinneista

JTF-rahoitussuunnitelma

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Lainatakaus- ja lainainstrumenteista

JTF-rahoituksen toisen (InvestEU) ja kolmannen pilarin (EIP) tuella on tarkoitus edistää:

- Tuotannollisia, rakenteellisia ja inhimillisen pääoman investointeja yrityksiin ja yhteisöihin digitaalisuuden ja innovatiivisuuden edistämiseksi, energiatehokkuuden lisäämiseksi ja päästöjen vähentämiseksi
- Matkailu, virkistys- ja retkeilyelinkeinon kehittämistä
- Uusiutuvan energian käyttöönottoa (käytöstä poistuvat turvealueet huomioiden) ja lämmönsiirtoverkkojen rakentamista

Lainainstrumenttien hyödyntäminen edellyttäneee laajoja teemakokonaisuuksia ja konsortioita

Kiitos mielenkiinnosta!

marko.makinen@pirkanmaa.fi
www.pirkanmaa.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027